

Raport z ewaluacji projektu „Z biegiem dolnej Wisły”¹

1. Metryczka

- Projekt: „Z biegiem dolnej Wisły. Toruńsko-lwowskie spotkania na szlakach języka, historii i kultury”
- Program: NAWA „Promocja języka polskiego”
- Respondenci: Studenci i absolwenci (głównie Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki, sporadycznie Charkowski Uniwersytet)

Liczba odpowiedzi: 23 (różne poziomy językowe: A1–C2)

2. Dane – struktura ankiety (pytania)

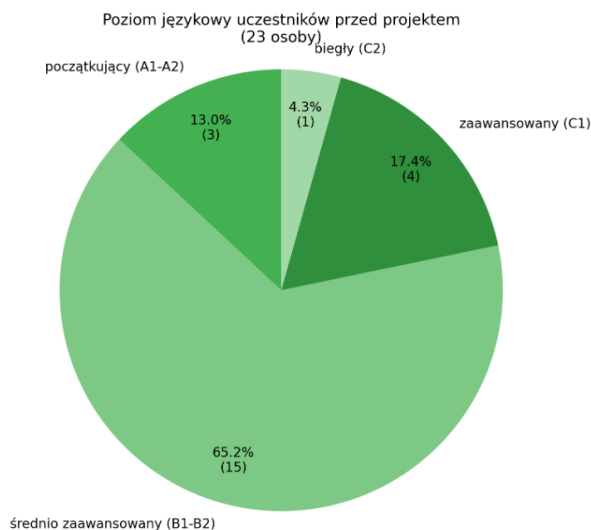
- podstawowe: Uniwersytet, rok studiów, poziom językowy przed projektem (pytania 1-3)
- Ocena wykładów i konkursów: ciekawość, przydatność, przygotowanie do Akademii, zrozumiałość (pytania 4-6; 10)
- Wpływ na wiedzę: język polski, kultura, historia (pytania 7-9)
- Ocena Letniej Akademii: ogólna, warsztaty, aktywności dodatkowe (pytania 11-13)
Pytania otwarte: czego się dowiedziałeś o historii, polszczyźnie, geografii, kulturze (pytania 14-17)
- Kompetencje językowe: leksyka, gramatyka, wymowa, percepcja, produkcja (pytania 18-22)

3. Analiza odpowiedzi – główne wnioski

3.1. Poziom językowy przed projektem

- Dominujący poziom: średnio zaawansowany (B1–B2)
- Kilka osób: początkujący (A1–A2), zaawansowany (C1), biegły (C2)
Wyniki (pytanie 3):
- Średnio zaawansowany (B1–B2): 15 osób (65,2%)
- Zaawansowany (C1): 4 osoby (17,4%)
- Początkujący (A1–A2): 3 osoby (13,0%)
- Biegły (C2): 1 osoba (4,4%)

¹ Projekt pt. *Z biegiem dolnej Wisły. Toruńsko-lwowskie spotkania na szlakach języka, historii i kultury* był finansowany w ramach programu NAWA „Promocja języka polskiego”; umowa nr BJP/PJP/2024/1/00017/U/00001

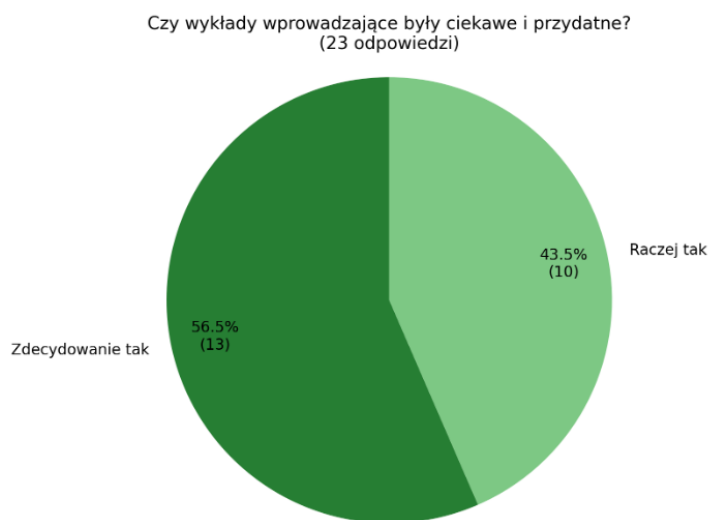

3.2. Ocena wykładów i konkursów

- Ciekawe i przydatne: 90% „Zdecydowanie tak” lub „Raczej tak”.
- Przygotowanie do Akademii: większość „Zdecydowanie tak”.
- Zrozumiałość: prawie wszyscy „Zdecydowanie tak”.
- Formuła konkursów zachęcała do uczestnictwa w nich: większość „Zdecydowanie tak”

Analiza kołowa:

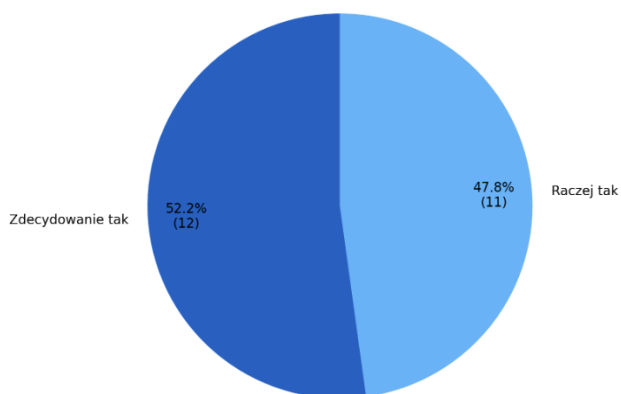
pytanie 4: *Czy wykłady wprowadzające do konkursów były ciekawe i przydatne?*

Pozostałe kategorie: Ani tak, ani nie: 0 | Raczej nie: 0 | Zdecydowanie nie: 0

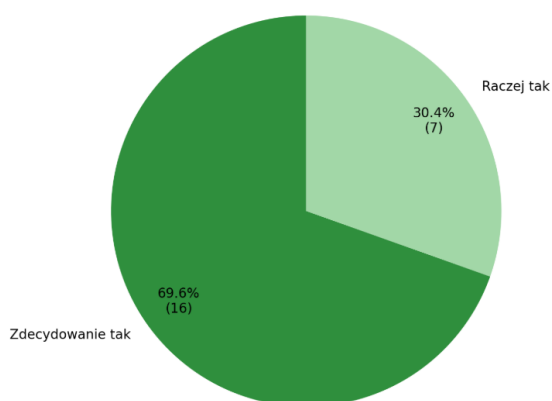
pytanie 5: *Czy wykłady prowadzone online przygotowały Cię do Letniej Akademii?*

Czy wykłady online przygotowały Cię do Letniej Akademii?
(23 odpowiedzi)

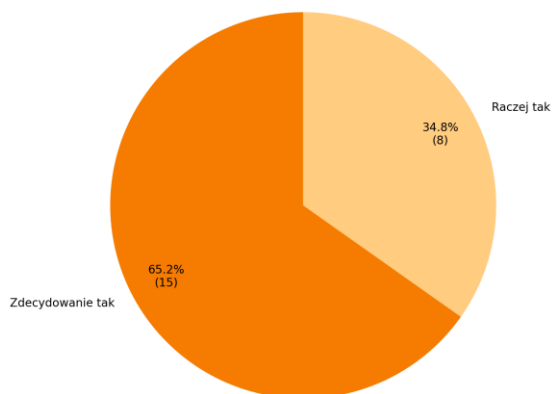
Pozostałe kategorie: Ani tak, ani nie: 0 | Raczej nie: 0 | Zdecydowanie nie: 0

pytanie 6: *Czy wykłady prowadzone były w sposób zrozumiały i przystępny?*

pytanie 10: *Czy formuła konkursów zachęcała do uczestnictwa w nich?*

Czy formuła konkursów zachęcała do uczestnictwa?
(23 odpowiedzi)

Pozostałe kategorie: Ani tak, ani nie: 0 | Raczej nie: 0 | Zdecydowanie nie: 0

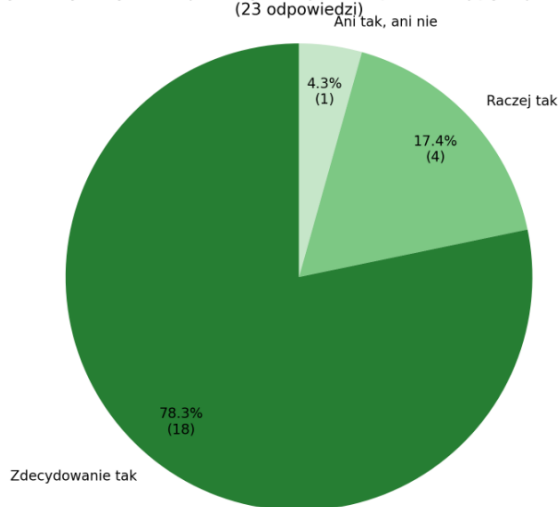
3.3. Wpływ na wiedzę

- język polski: wszyscy potwierdzają poszerzenie wiedzy
- kultura i historia: bardzo wysoka ocena – szczególnie dzięki wycieczkom, muzeom, spektaklom

Analiza kołowa:

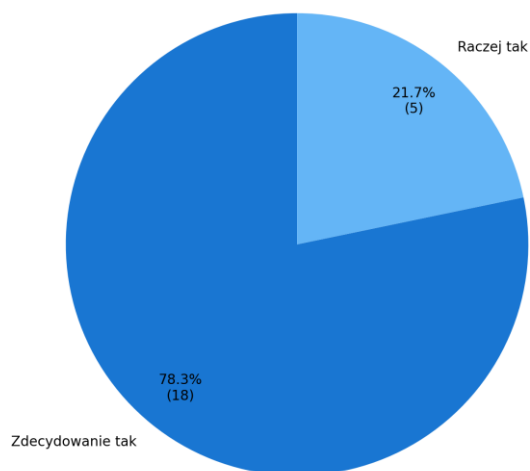
pytanie 7: *Czy tematyka wykładów poszerzyła Twoją wiedzę na temat języka polskiego?*

Czy tematyka wykładów poszerzyła Twoją wiedzę na temat języka polskiego?
(23 odpowiedzi)

pytania 8: *Czy tematyka wykładów poszerzyła Twoją wiedzę na temat kultury polskiej?*

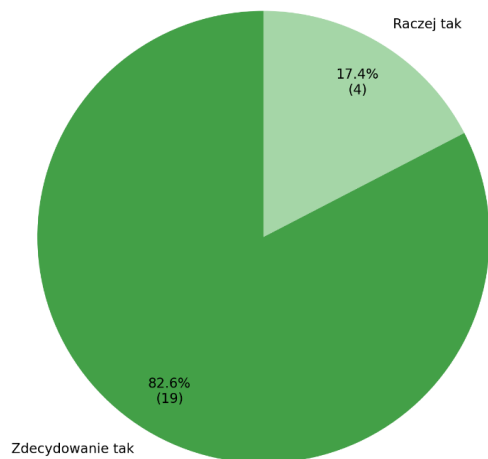
Czy tematyka wykładów poszerzyła Twoją wiedzę na temat kultury polskiej?
(23 odpowiedzi)

Pozostałe kategorie: Ani tak, ani nie: 0 | Raczej nie: 0 | Zdecydowanie nie: 0

pytania 9: *Czy tematyka wykładów poszerzyła Twoją wiedzę na temat polskiej historii?*

Czy tematyka wykładów poszerzyła Twoją wiedzę na temat polskiej historii?
(23 odpowiedzi)

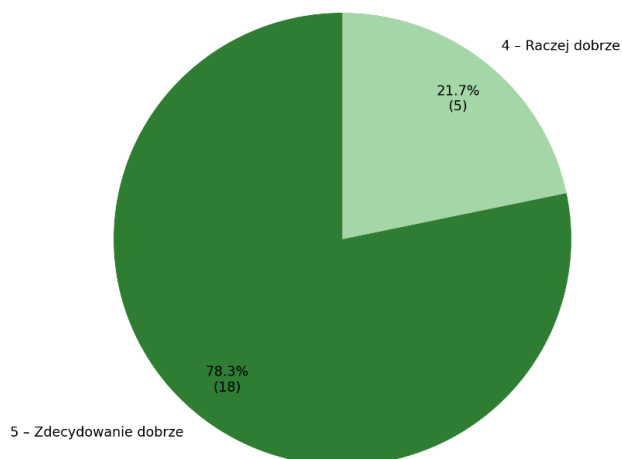
3.4. Ocena Letniej Akademii

- Ogólna ocena: „Zdecydowanie dobrze” (dominująca odpowiedź).
- Warsztaty: ciekawe i przydatne (100% pozytywnych ocen).
- Aktywności dodatkowe: bardzo wysoko ocenione – „żywa lekcja historii”.

Analiza kołowa:

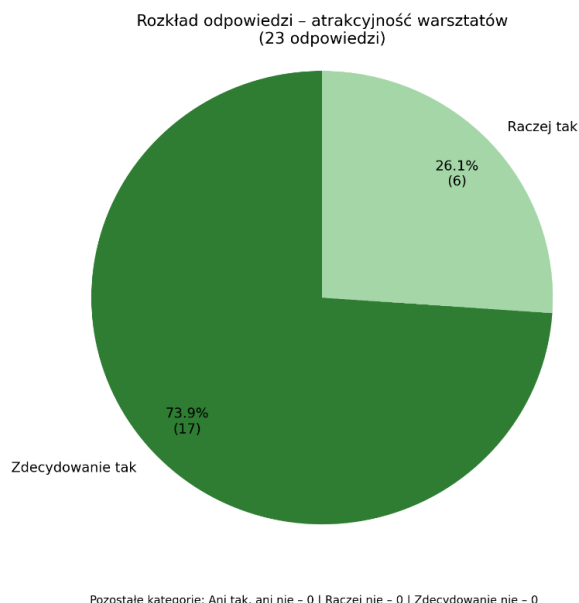
pytanie 11: *Jak ogólnie oceniasz Letnią Akademię?*

Jak ogólnie oceniasz Letnią Akademię?
(23 odpowiedzi)

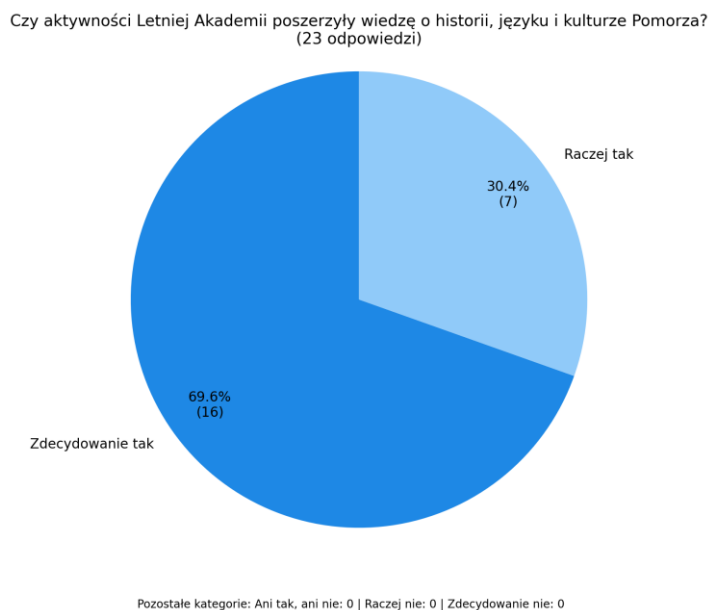

Pozostałe kategorie: 3 - Neutralnie: 0 | 2 - Raczej źle: 0 | 1 - Zdecydowanie źle: 0

pytanie 12: *Czy tematyka i sposób prowadzenia warsztatów w czasie Letniej Akademii były ciekawe?*

pytanie 13: *Czy aktywności w ramach Letniej Akademii (zwiedzanie muzeów, spektakl teatralny, seans filmowy, wycieczka krajoznawcza, spacer po mieście) poszerzyły Twoją wiedzę na temat historii, języka i kultury Pomorza?*

PYTANIA OTWARTE DOTYCZĄCE LETNIEJ AKADEMII

przykłady odpowiedzi (pozostawiono pisownię oryginalną):

pytanie 14: *Czego się dowiedziałeś o historii Polski w ramach Letniej Akademii?*

- „Dowiedziałam się o Krzyżakach, Solidarności, Wolnym Mieście Gdańsk”.
- „Dowiedziałam się bardzo wiele o historii Polski poprzez wizyty w miastach o bogatej przeszłości, takich jak Toruń, Gdańsk, Gdynia, Chełmno, Tczew czy Malbork. Zwiedzając zamki (np. w Malborku i Gniewie), poznałam dzieje Krzyżaków, historię średniowiecznych miast i rozwój Polski na przestrzeni wieków. Była to żywa lekcja historii, która bardzo mnie zainspirowała.”
- „Zwiedziłam zamek w Malborku i Muzeum Emigracji, dzięki czemu lepiej poznałam historię Polski.”
- „Poznałam historię różnych miast polskich. Dowiedziałam się o emigracji oraz czasach wojennych i powojennych.”
- „Dowiedziałam się o historii Gdańsku, o solidarności, o czasach krzyżackich.”
- „Lepiej poznałam historię Polski w czasach wojny, po wojnie, historię emigracji Polaków.”
- „Dowiedziałam się więcej o powojennych czasach w Polsce i życiu zwykłych ludzi w tamtym czasie.”
- „W ramach Letniej Akademii poznałam historię Polski poprzez zwiedzanie miast takich jak Toruń, Chełmno, Gniew, Malbork czy Gdańsk, poznając ich znaczenie historyczne i kulturowe. Dowiedziałam się również o historii Kaszubów oraz roli języka polskiego i leksykografii w rozwoju tożsamości narodowej.”
- „Szczególnie zapamiętałam opowieści o Solidarności i walce Polaków o wolność. Odwiedziliśmy miejsca, które mają ogromne znaczenie historyczne, to pozwoliło mi lepiej zrozumieć drogę Polski do demokracji. Zaskoczyło mnie też, jak wiele wydarzeń miało wpływ nie tylko na Polskę, ale i na całą Europę. Ta wiedza dała mi zupełnie nowe spojrzenie na przeszłość i teraźniejszość tego kraju.”
- „Po raz pierwszy byłam w Malborku -dawno chciałam. Dużo mi dały muzea Emigracji i Muzeum Solidarności, filmy i był super wykład o historii Pomorza. Też każde muzeum w innych miastach było pożyteczne. O tym regionie przed projektem wiedziałam najmniej w porównaniu z innymi regionami, bo jest najbardziej oddalony nie mamy prawie wspólnej historii ze Galicją.”

- „Zapoznałam się z historią takich miast jak Chełmno, Malbork, Toruń i Gdańsk. Dowiedziałam się o ich znaczeniu w dziejach Polski, o roli zakonu krzyżackiego, o średniowiecznych zabytkach i o tym, jak ważnym ośrodkiem handlu był Toruń w czasach Hanzy. Poznałam także historię Malborka jako największego zamku ceglanego w Europie.”
- „Udział w projekcie był dla mnie okazją do głębszego poznania regionu Pomorza - jego kultury i niepowtarzalnego klimatu odwiedzanych miast (Toruń, Chełmno, Gniew, Malbork, Wejcherowo, Gdynia, Gdańsk, Tczew). Dzięki ciekawym i przygotowanym na wysokim poziomie wycieczkom mogłam lepiej zrozumieć i połączyć różne fakty historyczne, o których słyszeliśmy wcześniej na wykładach wprowadzających, np. „Historia Pomorza i Prus z Wisłą w tle” prof. Targowskiego. Wrażenie zrobiło na mnie Europejskie Centrum Solidarności - historie tam opowiedziane mocno rezonują z dzisiejszymi doświadczeniami Ukraińców, a także z różnymi etapami emigracji (tu niezwykle poruszająca była wizyta w Muzeum Emigracji w Gdyni). Chcę również wspomnieć o wyjątkowej atmosferze Zamku w Gniewie czy o Malborku, gdzie mogłam dotknąć życia krzyżackiego. Chełmno z pięknym ratuszem, dawnymi jednostkami miar i własnym systemem odległości okazało się kolejną fascynującą lekcją historii. Wolne Miasto Gdańsk, autonomiczne państwo-miasto istniejące w latach 1920–1939, jeszcze jedną ciekawostką. Akademia nie tylko poszerzyła moją wiedzę, ale też zostawiła we mnie wiele emocji i refleksji.”

pytanie 15: *Czego się dowiedziałas o polszczyźnie w ramach Letniej Akademii?*

- „Poznałam dialekty, język kaszubski, różnice między językiem literackim a potocznym”.
- „Nauczyłam się wielu nowych słów podczas zajęć, wycieczek i rozmów”.
- „Poznałam dużo nowych słów związanych z „kulturą polską.”
- „Zafascynował mnie spektakl „Ekscentrycy”, ciekawie było posłuchać języka kaszubskiego.”
- „Udział w projekcie bardzo mi pomógł – poprawiłam znajomość struktur gramatycznych i nauczyłam się unikać typowych błędów. Częste rozmowy i pisanie tekstów były świetnym ćwiczeniem.”
- „Dowiedziałam się o historii słowników.”
- „Dowiedziałam o różnych dialektach.”
- „Dowiedziałam się, jak różnorodny może być język polski w zależności od regionu i kontekstu – od języka codziennego po oficjalny i historyczny. Zwróciłam także uwagę na

ciekawe słowa i idiomy używane w Polsce oraz na rolę języka w kształtowaniu tożsamości narodowej.”

- „Dowiedziałam się więcej o języku kaszubskim i uczestniczyłam w zajęciach z pisanie i dyktandzie.”
- „Dialekt, leksyka turystyczna, nowe słowa .”
- „Leksyka turystyczna, dialekt, nazwy własne. Poznałam dużo nowych słów.”
- „W ramach Letniej Akademii dowiedziałam się, jak język polski rozwijał się na przestrzeni wieków oraz jakie znaczenie ma w turystyce i tłumaczeniach. Poznałam także pracę leksykografów, zwłaszcza Samuela Bogumiła Lindego, i jego wkład w rozwój polszczyzny.”
- „Sporo leksyki specjalistycznej, historycznej.”
- „Fajny był wykład o polszczyźnie 16-wiecznej, też zapisywałam dużo słówek z polszczyzny potocznej w codziennej komunikacji.”
- „Zobaczyłam polszczyznę „w terenie” - w żywym kontakcie z historią, regionem i ludźmi. Wycieczki pozwoliły mi dostrzec, jak język przenika przestrzeń - od dawnych napisów na kamienicach po opowieści przewodników, lokalne nazwy czy gwarowe formy. Odkryłam sporo nowego słownictwa specjalistycznego, dotyczącego nazw części zamkowych (Gniew, Malbork), okrętów i portowego życia (Gdynia, Tczew), przedmiotów codziennego użytku Krzyżaków, dawnych miar długości itp. Zachwyciła mnie różnorodność językowa Pomorza - szczególnie obecność kaszubszczyzny (Wejcherowo) i to, jak silnie jest ona zakorzeniona w codziennym życiu mieszkańców.”

pytanie 16: *Czego się dowiedziałas o geografii Polski w ramach Letniej Akademii?*

- „Wisła jako szlak handlowy, regiony Pomorza, Kaszub”.
- „Poznałam geografę Polski „na żywo” – od nadmorskiej Gdyni po doliny rzeki Wisły w Toruniu i Tczewie. Zobaczyłam, jak krajobraz zmienia się w zależności od regionu – od wybrzeża Bałtyku po wnętrze kraju.”
- „Poznałam różne regiony Polski, takie jak morze Bałtyckie, Żuławy Wiślane i Pomorze”
- „Najpierw poznałam dużo nowego słownictwa dotyczącego geografii Polski. Dokładnie zapoznałam się z historycznymi i geograficznymi regionami Polski oraz nowymi miastami. Dowiedziałam się także wielu informacji dotyczących rzeki Wisły, zwłaszcza podczas wizyt w muzeach.”

- „Dowiedziałam się o regionach, w których byliśmy, o miastach, o rzekach, o Pomorzu i Kociewiu.”
- „W ramach Letniej Akademii poznałam geografię Polski poprzez wycieczki do różnych regionów, m.in. Ziemi Chełmińskiej, Kociewia, Kaszub i Pomorza. Dowiedziałam się o ukształtowaniu terenu, rzekach (np. dolna Wisła) oraz charakterystycznych cechach krajobrazu tych obszarów.”
- „W ramach akademii podróżowaliśmy wzdłuż Wisły. Odwiedziliśmy wiele ciekawych miast, m.in.: Chełmno, Malbork, Gniew, Gdynia, Gdańsk, Tczew. Dowiedziałymy się wielu ciekawych rzeczy o centralnych i północnych regionach Polski, ich przyrodzie i kulturze.”
- „Poznałam podstawowe informacje o geografii Polski, w tym o najważniejszej rzece kraju – Wiśle. Dowiedziałam się, że Wisła ma ponad 1000 kilometrów długości i przepływa przez wiele ważnych miast, takich jak Kraków, Warszawa i Gdańsk. Rzeka odgrywa ogromne znaczenie gospodarcze i historyczne, a także jest ważnym elementem polskiego krajobrazu.”
- „Wisła to największa rzeka Polski, płynąca z południa na północ i uchodząca do Morza Bałtyckiego. Nad jej brzegami leżą ciekawe miasta: Toruń — historyczne miasto ze średniowieczną architekturą i domem Kopernika; Gniew — małe miasteczko z pięknym zamkiem; Chełmno — znane z gotyckich kościołów; oraz duże portowe miasta Gdańsk i Gdynia, które odgrywają ważną rolę w handlu morskim i turystyce.”
- „Dowiedziałam się, że Polska ma bardzo zróżnicowany krajobraz, od gór na południu po morze na północy. Poznałam też najważniejsze rzeki, jeziora i regiony geograficzne kraju.”
- „Dowiedziałam się o atrakcjach turystycznych dolnej Wisły: zamki, muzea, parki, zabytkowe kamienice etc. Poznałam specyfikę kulturową i historyczną regionu, znaczenie Wisły, o zagrożeniach środowiskowych...”
- „Poszerzyłam wiedzę o geografii północnej Polski - zarówno w sensie fizycznym, jak i kulturowym. Zaskoczyło mnie, jak różnorodny jest ten region, każde z miast miało swój własny charakter i krajobraz. Uświadomiłam sobie rolę Wisły jako szlaku handlowego i kulturowego, wpływającego na dobrostan i rozwój miejscowości oraz mieszkańców, na handel i osadnictwo. Udało mi się lepiej zrozumieć, jak geografia wpływała na połączenia

między miastami. Robiły wrażenie zmieniające się zielone krajobrazy – od dolin przez pagórki po wybrzeża.”

pytanie 17: *Czego się dowiedziałas o polskiej kulturze i literaturze w ramach Letniej Akademii?*

- „Twórczość Żeromskiego, Majkowskiego, spektakl ‘Ekscentrycy’, muzyka Ciechowskiego”.
- „Odkryłam wiele aspektów polskiej kultury, od sztuki gotyckiej w Chełmnie i Toruniu, po historie literackie Gdańska. Uczestnicząc w warsztatach i odwiedzając muzea mogłam doświadczyć polskiej kultury bezpośrednio, zarówno tradycji, jak i nowoczesności”
- „Oglądałam spektakl w Teatrze Muzycznym, co przybliżyło mi polską kulturę i to było niezapomniane.”
- „Poznałam teatr polski, który na sto procent pokazuje talent mieszkańców Torunia. Oprócz tego poznałam dużo o filmach polskich oraz znalazłam dla siebie nowych literacy, np. Aleksander Majkowski, Mickiewicz, Żeromski.”
- „Dowiedziałam się o historii słowników, o tym, że Mickiewicz był ważną postacią w czasy emigracji, i napisał utwór Pan Tadeusz.”
- „Jeśli chodzi o literaturę, miałam okazję przeczytać fragmenty dzieł autorów, których wcześniej nie znałam na przykład Wisławy Szymborskiej.”
- „Podczas Letniej Akademii poznałam znaczenie literatury w historii i kulturze Polski. Zainteresowała mnie twórczość Stefana Żeromskiego, który opisywał walkę o wolność i problemy społeczne. Dowiedziałam się też o Aleksandrze Majkowskim, który pielęgnował kulturę kaszubską i dbał o jej miejsce w polskiej tradycji.”
- „Podczas zajęć Letniej Akademii miałam okazję lepiej poznać polską kulturę i literaturę, które są bardzo bogate, różnorodne i pełne wartości. Dowiedziałam się, że kultura to nie tylko sztuka i książki, ale też tradycje, zwyczaje i sposób życia ludzi.”
- „Zapoznałam się z twórczością i życiorysami wybitnych postaci polskiej kultury. Aleksander Majkowski to ważna postać dla kultury kaszubskiej. Stefan Żeromski był pisarzem i publicystą, nazywanym „sumieniem narodu”, pisał o problemach społecznych i patriotyzmie. Grzegorz Ciechowski to natomiast znany muzyk, lider zespołu Republika, który łączył muzykę rockową z ważnymi, często poetyckimi tekstami.”
- „Na kursie mówiliśmy też o polskich tradycjach, muzyce, filmach i literaturze. Dowiedziałam się o drukowaniu książek w Polsce, wspominaliśmy najśłynniejszych

autorów. Dostałam książkę w prezencie za udział w konkursie – myślę, że to może rozwijać moją wiedzę o współczesnej literaturze polskiej.”

- „Zapoznałam się z kulturą Kaszubów - ich językiem, tradycjach i tożsamości (wcześniej znałam to tylko z podręczników), historią Solidarności (naprawdę wspaniałe Centrum), tematyką emigracji (Gdynia) oraz literackim dziedzictwem regionu Pomorza (np. Żeromski). Letnia Akademia pozwoliła mi doświadczyć polskiej kultury w sposób żywy i wielowymiarowy, a nie tylko przez teorię w podręcznikach.”
- „Program Akademii był bogaty w elementy związane z polską kulturą i literaturą! Odwiedziliśmy Domek Żeromskiego w Gdyni, co pozwoliło lepiej poznać twórczość i życie pisarza. Szczególnie zapamiętała się sztuka „Ekscentrycy” w Teatrze Muzycznym (a potem też film), to było niezapomniane doświadczenie!”

4. Kompetencje językowe

Jak udział w projekcie wpłynął na poszerzenie kompetencji językowych:

- Leksyka: „w znacznym stopniu” – nowe słownictwo historyczne, turystyczne, kulturowe.
- Gramatyka: poprawa dzięki ćwiczeniom i rozmowom.
- Wymowa: kontakt z native speakerami kluczowy.
- Percepcja: lepsze rozumienie ze słuchu i czytania.
- Produkcja: większa płynność w mówieniu i pisanii.

PYTANIA:

18. *W jakim stopniu udział w projekcie poszerzył Twoje kompetencje językowe w zakresie leksyki?*
19. *W jakim stopniu udział w projekcie poszerzył Twoje kompetencje językowe w zakresie gramatyki?*
20. *W jakim stopniu udział w projekcie poszerzył Twoje kompetencje językowe w zakresie wymowy?*
21. *W jakim stopniu udział w projekcie poszerzył Twoje kompetencje w zakresie umiejętności perceptywnych (rozumienie komunikacji w języku polskim obejmującej słuchanie i czytanie)?*
22. *W jakim stopniu udział w projekcie poszerzył Twoje kompetencje w zakresie w zakresie umiejętności produktywnych (mówienie i pisanie w języku polskim)?*

Nr pyt.	Przykładowe wypowiedzi
18.	„W znacznym stopniu – słownictwo związane z historią, kulturą i geografą Polski poszerzyło moje możliwości komunikacyjne. Nauczyłam się wielu słów i wyrażeń, których wcześniej nie znałam.” „Udział w projekcie bardzo poszerzył moje słownictwo związane z turystyką. Nauczyłam się nazw zabytków, terminów geograficznych i określeń przydatnych podczas zwiedzania, takich jak: przewodnik, trasa turystyczna, zabytek, rezerwat przyrody, panorama czy punkt widokowy.” „Nauczyłam się wielu nowych słów, zwłaszcza na tematy historyczne i turystyczne.” „Zdecydowanie poszerzyłam swoją kompetencję w zakresie języka, ponieważ oprócz zajęć, dzięki którym poznałam dużo nowego słownictwa, muzea „dały” sporo nowej leksyki i oczywiście poszerzyłam swój język potoczny.” „Nauczyłam się dużo nowych słów, związanych z turystyką.” „Dowiedziałam się dużo nowych słów związanych z turystyką.” „Poznałam wiele nowych słów związanych z geografą, historią oraz życiem społecznym.” „Nauczyłam się wielu nowych słów z różnych dziedzin.” „Udział w projekcie zdecydowanie poszerzył moje kompetencje językowe, zwłaszcza w zakresie słownictwa. Poznałam wiele nowych wyrazów i zwrotów używanych w różnych kontekstach – zarówno w codziennej komunikacji, jak i w tekstach literackich.” „Udział w projekcie znacząco poszerzył moje kompetencje językowe, szczególnie w zakresie specjalistycznej i regionalnej leksyki. Nauczyłam się wielu nowych słów związanych z historią, kulturą, geografą oraz turystyką Polski.” „Dzięki różnorodnym zajęciom i warsztatom poznałam wiele nowych słów i wyrażeń, zarówno z języka ogólnego, jak i specjalistycznego – związanego z geografą Polski.” „Udział w projekcie był bardzo pomocny, ponieważ w każdym mieście spotykałyśmy się z nowym słownictwem związanym z historią, turystyką i życiem codziennym.”

	„Przyswoiłam sporo nowej leksyki, szczególnie związanej z historią i kulturą.” „Poznałam nowe słownictwo specjalistyczne związane z tematyką turystyczną.” „Udział w projekcie bardzo poszerzył mój zasób słownictwa. Nauczyłam się wielu nowych słów związanych z historią, kulturą i życiem codziennym.”
19.	„Dzięki poznaniu nowych konstrukcji gramatycznych moje kompetencje językowe w tym zakresie znacznie się rozwinęły.” „Udział w projekcie bardzo mi pomógł – poprawiłam znajomość struktur gramatycznych i nauczyłam się unikać typowych błędów. Częste rozmowy i pisanie tekstów były świetnym ćwiczeniem.” „Moje kompetencje w tym zakresie polepszyły się.” „Naprawdę, chciałabym więcej gramatyki, ponieważ lubię tą część języka. Ale dziękuję za to, że mam pojęcia, że spacer Lwowem to forma niepoprawna.” „Udział w projekcie pomógł mi znacznie poszerzyć kompetencje z zakresu gramatyki języka polskiego. Dzięki różnorodnym ćwiczeniom utrwaliłam zasady odmiany czasowników, rzeczowników i przymiotników oraz poprawne tworzenie zdań.” „Podczas zajęć dużo uwagi poświęciliśmy poprawnemu używaniu form gramatycznych, zwłaszcza przypadków. Szczególnie przydatne było dla mnie utrwalenie biernika (kogo? co?).” „Udział w projekcie pozwolił mi lepiej zrozumieć zasady polskiej gramatyki, szczególnie odmianę czasowników i rzeczowników. Ćwiczenia i rozmowy pomogły mi także w poprawnym budowaniu zdań i używaniu odpowiednich form”. „Utrwalił wiedzę.” „Dowiedziałam się, jak poprawnie zapisywać toponimy i rozwinęłam swoją wiedzę na temat odmiany słów w języku polskim.” „Podczas rozmów z przewodnikami oraz uczestnikami projektu mogłam ćwiczyć różne formy gramatyczne. Choć projekt nie był bezpośrednio skierowany na naukę gramatyki, to kontakt z autentycznym językiem, a także przygotowywanie własnych wypowiedzi (podsumowań) i notatek pomogły mi w naturalny sposób usprawnić również poprawność gramatyczną.”

	„Podczas pisania dyktanda utrwaliłam zasady gramatyczne.”
20.	„W dużym stopniu – codzienny kontakt z językiem, rozmowy z nauczycielami i uczestnikami oraz ćwiczenia fonetyczne na warsztatach pozwoliły mi poprawić wymowę i mówić pewniej.” „Dzięki codziennym rozmowom po polsku i słuchania języka polskiego poprawiłam swoją wymowę.” „Moja kompetencja w tym zakresie dużo poszerzyła się.” „Dzięki komunikacji z Polakami poprawiłam wymowę, akcent, intonację.” „nauczyłam się lepiej rozumieć język polski i lepiej nim mówić” „Myślę, że dzięki komunikacji nauczyłam się lepiej mówić i poprawiła się moja wymowa.” „Udział w projekcie znacznie poprawił moją wymowę języka polskiego dzięki codziennym rozmowom, warsztatom oraz kontaktowi z native speakerami. Ćwiczyłam prawidłową artykulację dźwięków, akcent i intonację, co zwiększyło moją pewność w mówieniu.” „Udział w projekcie był bardzo pomocny, ponieważ komunikacja z nativ speakerami bardzo pomogła w poprawie wymowy.” „Trochę lepiej mówię.” „Dzięki codziennym rozmowom z nauczycielami i kolegami poprawiła się moja wymowa. Lepiej wymawiam ł, ń.” „Udział w projekcie pomógł mi w rozwijaniu kompetencji wymowy dzięki bezpośrednim kontaktom z rodzimymi użytkownikami języka i słuchaniu różnych regionalnych akcentów. Miałam okazję usłyszeć, jak wymawiane są specyficzne słowa i nazwy własne związane z Pomorzem (Kaszubami), np. na wycieczkach lub posłuchać piosenek na ulicach Wejcherowa („Kaszubskie Nuty”).”
21.	„Udział w projekcie znacznie poszerzył moje umiejętności perceptywne. Lepiej rozumiem język mówiony i pisany.” „Dzięki codziennej komunikacji i licznym zadaniom pisemnym lepiej rozumiem język mówiony i pisany.” „Jako wykładowczynie mam wysoki poziom w zakresie leksyki podręcznikowej, literackiej, dużo mi dał kontakt z żywym językiem - tego podręczniki nie nauczą.”

	„Moje rozumienie ze słuchu zdecydowanie się poprawiło, ponieważ wszystkie wycieczki i wykłady są prowadzone w języku polskim, nawet jeśli były wypowiedzane szybciej albo zawierały nowe dla mnie słownictwo.” „W bardzo dużym stopniu – zaczęłam lepiej rozumieć wypowiedzi ustne i pisemne, zarówno w sytuacjach codziennych, jak i edukacyjnych, np. podczas zwiedzania muzeów czy słuchania przewodników.” „Słuchanie wykładów i czytanie informacji o muzeach pomogło mi lepiej rozumieć język polski.” „Wycieczki bardzo pomogły mi zrozumieć język polski.” „Zaczęłam bardziej rozumieć język potoczny.” „W dużym stopniu, żywy język i słuchanie przewodników pomogli mi lepiej rozumieć wypowiedzi ze słuchu, teraz łatwiej rozumiem konteksty.” „Czuję się pewniej, słuchając przewodników i czytając tablice informacyjne w muzeach czy na ulicach.” „Zwróciłam też uwagę na różnice w wymowie w zależności od regionu, co wzbogaciło moje umiejętności rozumienia ze słuchu. Pozwoliło mi to również oswoić się z różnorodnymi akcentami oraz tempem mowy i specyficznym słownictwem. Czytanie materiałów oraz tablic informacyjnych podczas wycieczek pomogło mi w rozwijaniu umiejętności rozumienia różnorodnych tekstów pisanych.” „Bardzo intensywny program: warsztaty, wykłady, spotkania, zwiedzania z przewodnikami (z różną wymową!). Jest to kontakt z żywym, autentycznym językiem, jego różnymi odmianami - od akademickiego po potoczny. Bardzo cenne doświadczenia!”
22.	„Udział w projekcie pomógł mi poszerzyć słownictwo, zwłaszcza związane z historią, kulturą i życiem codziennym w Polsce. Dzięki zajęciom i rozmowom mogłam też lepiej zrozumieć, jak używać nowych słów w praktyce.” „Udział w projekcie znacząco wzbogacił moje kompetencje leksykalne, nie tylko przez poznawanie nowych słów, ale też przez praktyczne ich zastosowanie. Poznałam nowe słownictwo tematyczne związane z geografą, historią i kulturą Polski, Tworzyłam własne teksty.”

	„Miałam wiele okazji do aktywnego wyrażania swoich myśli podczas dyskusji, prezentacji, co zwiększyło moją płynność wypowiedzi ustnych.” „W dużym stopniu – warsztaty językowe oraz liczne zadania pisemne i ustne pomogły mi rozwijać umiejętność formułowania własnych wypowiedzi w języku polskim, zarówno w mowie, jak i na piśmie.” „Cieszę się, że miałam okazję komunikować się z rodzimymi użytkownikami języka, a także wykonywać zadania pisemne, więc projekt mi pomógł.” „Często mówiłam po polsku i dużo słyszała języka polskiego, więc moje umiejętności bardzo się poprawiły.” „Bardzo naprawdę, to fajnie kiedy musisz mówić i pisać w tym języku którego się uczysz.” „Udział w projekcie znacząco poprawił moje umiejętności produktywne — czuję się pewniej w mówieniu i pisaniu po polsku.” „Rozwinęłam również swoje umiejętności pisania — potrafię formułować krótkie opisy, notatki i wypowiedzi pisemne na tematy związane z turystyką.” „Aktywne uczestnictwo w dyskusjach i rozmowach pozwoliło mi ćwiczyć swobodne formułowanie myśli, używając specjalistycznego słownictwa (z własnych notatek lub tablic informacyjnych) oraz stosując poprawne struktury gramatyczne w praktyce. Przygotowywanie notatek i podsumowań natomiast dało mi okazję do doskonalenia umiejętności pisania.” „Czuję się bardziej pewnie w formułowaniu myśli po polsku)).” „Moje kompetencje w tym zakresie poprawiły się.”
ogólna ocena	„Udział w projekcie zdecydowanie poszerzył moje kompetencje językowe, szczególnie w zakresie leksyki związanej z historią, kulturą i geografią Polski. Kontakt z językiem mówionym – przewodników, uczestników, mieszkańców – był bezcennym źródłem naturalnych, autentycznych form wypowiedzi i notowania nowych wyrazów do własnych słowniczków. Bardzo pozytywnie wpłynęło na zapamiętywanie i zrozumienie specjalistycznej leksyki to, że mogłam zobaczyć ją w praktyce – czyli odwiedzać różnorodne miejsca. Uczenie się na podstawie tekstów jest znacznie trudniejsze niż takie bezpośrednie, wizualne i praktyczne doświadczenie.”

	„Poznałam nowe wyrazy, wyrażenia i terminy specjalistycznych związane z turystyką, historią, kulturą. No i polszczyzna potoczna – zapisałam kilka nowych wyrażen, których na pewno nie poznałabym, gdyby nie żywy kontakt z językiem i regionem!”
--	--

5. Kluczowe obserwacje

- Projekt znacząco wpłynął na rozwój kompetencji językowych i wiedzy kulturowej.
- Metoda „żywego kontaktu” z językiem i kulturą była najbardziej ceniona.
- Respondenci podkreślają praktyczny wymiar nauki – rozmowy, wycieczki, warsztaty.